

14 REKABET KONGRESİ

COMPETITIVENESS CONGRESS

9 KASIM / NOVEMBER 2022

RADISSON BLU HOTEL ŞİŞLİ

SEDEFED 14. REKABET KONGRESİ RAPORU

AÇIŞ KONUŞMALARARI

Emine Erdem

SEDEFED Yönetim Kurulu Başkanı

Konuşmasına Yönetim Kurulu Başkanı olarak görev yaptığı SEDEFED'in düzenlediği 14. Rekabet Kongresi'nin her zamankinden daha büyük önem taşıdığını vurgulayarak başlayan Erdem, bu büyük önemin "Türkiye'nin istisnasız tüm sektörleri, dönüşümün böylesine hızlı ve kapsayıcı olduğu bir ortamda krizleri ve belirsizlikleri geride bırakıp güçlü bir ilerleme kaydetmeyi hedeflemesi"nden geldiğini ifade etti.

Rekabet gücünü artırma yolculuğunda varlığını 18 yıldır sürdüren SEDEFED'in, 46 üye derneği ve 12 bin iş insanı gücüyle "tüm sektörlerin sesi" olma sorumluluğunu taşıdığını belirten Erdem, sözlerine şu şekilde devam etti: "Sektörlerimizin, üye derneklerimizin ve ekonominin çarkları olan kuruluşlarımızın yarattığı değer farkındayız. Bu kapsamda SEDEFED olarak ülkemize ve ekonomimize katma değer yaratma hedefiyle ulusal ve uluslararası iş birliklerini geliştirmeye, ekonomi politikalarına destek olmaya, içeriklerine katkıda bulunmaya ve savunuculuk çalışmalarına devam ediyoruz. Ulusal ve uluslararası paydaşlarımızla iş birlikleri kurarak üyelerimizin teknik ve ticari gelişimine katkı sağlıyoruz."

Ülkemizin ve dünyanın büyük bir değişim ve dönüşüm sürecinden geçtiğini, ikiz dönüşüm olarak adlandırılan dijital ve yeşil dönüşümün, kurumların rekabetçiliğinde giderek daha büyük rol aldığını şu sözlerle vurguladı: "Rekabetin, başarının ve ekonomik refahın bütünüyle yeniden tanımlandığı bir dönemdeyiz. Üretilen değer de tanımlanıyor. Yeni nesillere parlak bir geleceği miras bırakabilmemiz için pastadan alınan payı değil, pastanın tamamını tüm insanlık için büyütmemiz gerekiyor. Yeşil artık insanlık için yalnızca bir renk değil, yeni nesillerin parlak geleceğine giden yolun adıdır. Bu değişimin söylenişte basit, uygulamada ise derinlikli olan bir sebebi var. İnsanlık iklim krizi olarak da tanımlandığımız ve ekonomilerin çevresel etkilerinin insanlığın geleceğini tehdit ettiği bir felaket senaryosundan sıyrılmaya

çalışıyor. Bu süreçteki en önemli tehlike ise çevresel değil, zihinsel temelli bir tehlike. Bizi karanlık bir gelecekte kurtaracak olan yine bizleriz."

Üretimin, tüketimin, kârın, büyümenin ve yaşam tarzının bütünüyle yeniden tanımlanması gerektiğinin bilincinde olan ülkelerin, sektörlerin ve şirketlerin rekabetin bu yeni dönemine en iyi şekilde uyum sağlamak için kıyasıya bir mücadele içerisinde olduğunu belirten Erdem, bu ortamda, Türkiye'nin sürdürülebilir kalkınmasının "sektörlerimizin rekabetçilik gücünü artırmakla" mümkün olduğunu ifade etti. "Ülkemizin hem dijitalleşme hem de yeşil dönüşüm odağında, değişen rekabet koşullarına uyum sağlayabilmesi; nitelikli insan kaynağından katma değerli üretim ve ihracata, kendi değer zincirini güçlendirmesine ve dönüştürmesine bağlı" diyerek bu dönemi tetikleyen en önemli faktörler olan dijitalleşme ve yeşil dönüşüm, yakın gelecekteki sanayi politikalarını ve özel sektör reformlarını da bugünden şekillendirdiğinin altını çizdi.

SEDEFED Yönetim Kurulu Başkanı Emine Erdem'in, geçmişte olduğu gibi SEDEFED'in 14.'sünü gerçekleştirdiği Rekabet Kongresi'nin de ekonomiye katma değer yaratmada iş dünyasına ve üyelerine rehberlik edeceğini belirttiği konuşmasından satırbaşları şu şekildedir:

- "Bildiğiniz gibi Avrupa Birliği'nin en önemli ekonomi gündem maddelerinden biri de Yeşil Mutabakat. TÜRKONFED'in geçtiğimiz aylarda yayımladığı "Yeşil Dönüşümde Riskler, Fırsatlar Beklentiler Raporu"nda da görüldüğü üzere, Yeşil Gelecek Endeksi'ne göre Türkiye 76 ülke arasında 69. sırada yer alıyor. Rapor kapsamında yapılan ankete katılan firmaların yüzde 77'si karbon ayak izini ölçtürmediğini belirtiyor. Bu sonuçların da gösterdiği üzere günün değişen trendlerini en küçük işletmeden en büyüğüne yakalamamız için bir

an önce harekete geçmeliyiz. Dijitalleşme yatırımlarını artırmamız ve yeşil enerjiye geçişi hızlandırmamız gerekiyor. Türkiye'nin ihracatta en büyük pazarı olan AB'ye ihracatımızı sürdürmek ve payımızı artırmak için Avrupa'daki Yeşil Mutabakat gelişmelerini çok yakından takip etmeliyiz.”

- “Elbette yeşil dönüşüm ve dijital dönüşüm birbirlerinden ayrı değerlendirilmek günümüz şartlarında mümkün değil. Yeşil dönüşümümüzü sağlarken ihtiyacımız olan dijital çözümlere erişimimiz gündengüne artsa da özellikle KOBİ’lerde bu oranlar çok daha düşük. 2021 yılında yayımlanan TÜRKONFED Dijitalleşme ve Pandeminin İşletmelere Etkisi Raporu Türkiye’nin bu konuda daha ne kadar gelişmesi gerektiğini gözler önüne seriyor. Rapora göre dijital olgunluk konusunda, KOBİ’lerin %83,3’ü kendilerini alt veya orta yeterlilik düzeyinde sınıflandırmaktadır. Şirketlerinin yarısından fazlası dijital vizyon ve stratejisi olduğunu ifade ederken, COVID-19 döneminin başından bu yana KOBİ’lerin %95’i dijital vizyon ve stratejiye yönelik bir aksiyon almadığını belirtmiştir. Sektörlerin hem yeşil hem de dijital dönüşüm ihtiyaçlarını gidererek büyümesi ancak inovasyon, doğru yatırımlar, şeffaf ve erişilebilir veri temelli yaklaşımlarla mümkün olacaktır.”
- “Bu seneki Rekabet Kongremizi tam da bu sebeple yeşil ve dijital dönüşüm ana temasıyla kurguladık. Bugün iki oturumda, dijital ve yeşil dönüşüm ışığında rekabeti ve kurumlarımızın nasıl konumlanması gerektiğini konuşacağız. Oturumlarda dijital rekabetçilik, sektörlerde yeşil dönüşüm süreçleri, ayrıca dönüşümler ışığında Türkiye-Avrupa Birliği ilişkileri gibi konuları tartışacağız.”

Orhan Turan TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı

Bugün, Türkiye gibi ülkeler için olumlu koşullar yaratmış olan küresel entegrasyon, istikrar ve bolluk döneminin geride kaldığına, çatışma, istikrarsızlık, belirsizlik ihtimalinin güçlendiği bir dönemde olduğumuza dikkat çeken TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan, sözlerine şu şekilde devam etti: "Dünyanın karşı karşıya olduğu zorlukların yanı sıra iklim değişikliği, dijitalleşme, göçler ve toplumsal eşitsizlikler bütün ülkeleri politikalarını gözden geçirmeye zorluyor. Bu küresel zorlukların üzerine ülke ekonomimizin yapısal sorunları da ekleniyor. Küresel gelişmelerin bu kadar hızlı ve sert olduğu günümüzde ülke olarak yeni bir ekonomik kalkınma öyküsü yaratmak için tüm risklere hazırlıklı olurken ortaya çıkabilecek fırsatları da kollamalıyız."

Yüksek enflasyon, enerji, gıda ve tedarik zinciri güvenliğinin günümüzün en önemli gündem başlıkları arasında yer aldığını belirten Turan, ilk bakışta, bu sorunların COVID-19 pandemisi ve Rusya-Ukrayna savaşı ile ilişkilendirildiğini, daha derinde yatan nedenin ise küresel ekonominin geçirmekte olduğu yapısal değişim olduğunu belirtti. Düşük maliyetli üretim yaklaşımının yerini ekonomilerin çevresel etkilerini temel alan yeşil dönüşüme ve dijital dönüşüme bıraktığını vurgulayan Orhan Turan, ekonomideki bu dönüşümde, iklim değişikliği ile mücadeleyi ve ekonomik yapıyı dijital teknolojiler doğrultusunda dönüştürmeyi, kalkınma ve ekonomi politikalarının merkezine alınması gerektiğini ifade etti. Ülkemizin de bu dönüşümü zamanında ve tüm boyutlarıyla yakalaması için hızla harekete geçmesi gerektiğini ekledi.

Dijital teknolojilerin ekonomide tektonik değişimlere yol açtığına dikkat çeken Turan, üretim yöntemlerinin, tüketim kalıplarının, çalışma biçimlerinin, endüstriyel ilişkilerin hızla değişip dönüştüğünü ifade etti. Endüstriyel nesnelerin interneti, robotik, otonom araçlar, yapay zekâ, veri analitiği ve bulut teknolojileri gibi yeni teknolojilerin de bu süreçte büyük bir hızla

yaygınlaştığını vurguladı. Bu teknolojileri başarıyla uygulayan firmaların verimliliği büyük ölçüde artırıp pazar paylarını büyütürken bu dönüşüme ayak uyduramayan firmaların rekabet güçlerini korumakta zorlandıklarını ifade etti. Ülkemizde istihdamın %70'ten fazlasını oluşturan KOBİ'lerin bu dönüşüme sağlıklı bir şekilde ayak uydurabilmesi için dijital dünyanın getireceği riskleri fırsata çevirmeleri gerektiğini belirten Turan, sözlerine "Bu fırsatın açılabilmesi için finansmana erişim ve fiziki ve yasal altyapının iyileştirilmesi kadar kültürel ve organizasyonel dönüşümün sağlanması da gerekli. Sanayi ekosisteminin gelişmesine yönelik birçok hızlandırıcı programın hayata geçirildiğini görmekten mutluluk duyuyoruz" diyerek devam etti.

TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan'ın aktarımlarından satırbaşları şu şekildedir:

- "Günümüzde otomotivden enerjiye, sanayiden askeri donanımına kadar pek çok sektörün bel kemiğini yazılım ürünleri oluşturuyor. Son 10 yılda internet, mobil telefonlar ve artan kurumsal BT yatırımlarının etkisiyle birçok dijital sektör doğdu. Bu sektörlerin toplam büyüklüğü, yazılım sektörünün dört katına yaklaştı. Büyüme hızı ise yazılım sektörünün üç katı seviyesinde. Dijital teknolojilerin sektörlerde yol açtığı dönüşümlerden en önde gidenlerden birini şüphesiz e-ticaret oluşturuyor. Bu alanda ülkemizde de önemli bir hızlanma görülüyor. 2021 yılının ilk yarısında e-ticaret hacmi geçen yılın aynı dönemine göre reel olarak %49 arttı. İnternet tabanlı ekonomik faaliyetlerin trafik hacmi artmaya devam ettikçe; hızlı, kesintisiz ve güvenli bir dijital altyapı ihtiyacı kritik önem kazanıyor. Ülkemizin dijital dönüşüme uyum sağlaması için altyapının geliştirilmesi, bunun için de özel sektör ile iş birliği içerisinde ekosistemin geliştirilmesi için hedeflerin belirlenmesi ve bütüncül politikaların hayata geçirilmesi önü-

müzdeki en kritik konulardan birisi.”

- “Ekolojik kriz ve iklim değişikliği ile mücadele zorunluluğu bir süredir ekonomilerde yeşil dönüşümü zorluyor. Yeşil dönüşüm sürecinin net sıfır emisyon hedefleri çerçevesinde yatırım, istihdam, rekabet gücü, ekonomik istikrar ve refah üzerinde önemli etkileri var. Yeniden yapılanma hedefleri ülkeler ve bölgeler arasındaki rekabeti keskinleştiriyor. Avrupa Birliği yeni büyüme stratejisi olarak tanımladığı Yeşil Mutabakat ile pek çok alanda önemli dönüşümleri hedefliyor. Sınırdaki karbon düzenleme mekanizması, döngüsel ekonomi, sürdürülebilir tarım, enerji verimliliği, tedarik zincirlerinde ESG prensiplerinin yaygınlaştırılması bu dönüşüm alanlarından sadece birkaç tanesi. En büyük ticari partnerimiz olan Avrupa Birliği bu düzenlemeleri hayata geçirdikçe bizim ekonomimizin de bu süreçten etkilenmesi kaçınılmaz olacak.”
- “Dünyamızın içinde olduğu ekolojik sorunlar ve iklim değişimi, yeşil dönüşümü zorunlu kılarken, dijital teknolojiler de yeşil dönüşümü daha mümkün kılıyor. Araştırmalar bilişim teknolojileri sayesinde 2030’a kadar küresel ölçekte %20 emisyon azaltımı sağlanabileceğini ortaya koyuyor. Yine bilişim teknolojileri ile tarımsal üretimde %30 verim artışı ve gıda israfında %20 azaltım; enerji sektöründe yılda 25 milyar varil petrol tasarrufu ve imalat dahil sekiz sektörde 300 trilyon litreden fazla su tasarrufu sağlamak mümkün.”
- “İkiz dönüşüm nitelikli insan kaynağını eskiye oranla daha da önemli kılıyor. İş gücümüzün yetkinliklerini yeni istihdam dinamiklerine göre dönüştürmek en büyük önceliklerimiz arasında yer almalı. İş yaşamında uzaktan çalışmanın kolaylaştığı, fiziksel sınırların bulanıklaştığı, aynı anda birden fazla çalışmanın mümkün olduğu günümüzün dünyasında aranılan becerilere sahip olanlara

duyulan yüksek talep ülkeler arasında nitelikli insan kaynağını çekmek konusunda giderek güçlenen bir rekabete yol açıyor. Bu rekabette iş dünyası olarak bize düşen en önemli görevlerden biri sektör ve ölçek fark etmeksizin genç beyinlerin ülkemiz için katma değer üretmesini sağlamak.”

- “Enflasyon dinamiklerindeki bozulma geleceğin fırsatlardan yararlanmayı zorlaştırmanın ötesinde artan küresel sıkıntılar karşısında bugün yaşadığımız zorluklarla baş etme imkanlarını da daraltıyor. Yüksek enflasyon şirketler kesimi ve hanehalkları için sürekli olarak belirsizlik, öngörülemezlik, bozulan kaynak tahsisi ve ilave maliyet yaratıyor. Enflasyonla mücadelede topyekûn bir seferberlik ilan ederek, para politikasının yanı sıra, mali politikalar ve sektörlere dönük yapısal politikalarla ekonomimiz üzerindeki enflasyon kamburunu atmamız gerekiyor.”

Süleyman Sönmez TÜRKONFED Yönetim Kurulu Başkanı

TÜRKONFED Yönetim Kurulu Başkanı Süleyman Sönmez konuşmasına, reel sektörün sürdürülebilir rekabet gücünün artırılması gerektiğinin ve dünyanın "en çok katmanlı kriz" ortamlarından birinden geçtiğinin altını çizerek başladı. "Pandemi ve ardından gelen dönemde enerjiden gıdaya, ham maddeden tedarik zincirine pek çok alanda art arda arz şokları yaşıyoruz. Rusya-Ukrayna Savaşı, bölgesel çatışmalar ve güç dengesi mücadeleleri, iklim krizi ve onun tetiklediği insani krizler nedeniyle, küresel çapta toplumsal, ekonomik ve sosyal belirsizlikler söz konusu. Yüksek enflasyon tüm dünyadaki ekonomileri, emsali az görülmüş şekilde zorlarken, ülkemizde de her alanda hissediliyor; bu sorun geleceğe dair umut ve hayallerin üzerine adeta kalın bir perde çekilmiş gibi karşımızda duruyor" diyen Sönmez, dünyanın enflasyonla mücadele noktasında ekonomi biliminden yararlanmasına karşın ülkemizin uyguladığı yöntemlerin ciddi olarak ayrıştığını vurguladı.

Sözlerine "Bildiğiniz gibi geçtiğimiz günlerde Merkez Bankası bu yılki enflasyon tahminini 3'üncü kez açıkladı ve beklentiyi yüzde 60,4'ten yüzde 65,2'ye yükseltti... Ve dahası enflasyon oranlarındaki artışın iç ve dış sebeplerle öngörülenden daha uzun süreceği belirtiliyor. TÜRKONFED olarak "enflasyon-faiz-kur" sarmalına ısrarla dikkat çekiyor; Merkez Bankası'nın yüksek oranda faiz indirimi uygulamasının döviz dengesini bozabileceğini, 2014 yılından bu yana söylüyoruz. Müdahaleyle faiz indiriminin, yüksek enflasyon ve yükselen dövizin beraberinde getirdiğini, bunun da ekonomimize daha fazla zarar verdiğini sürekli ifade ediyoruz" diyerek devam eden Sönmez, uygulanan düşük faiz politikaları ve kredi faiz oranlarının politika faizi ile reel faiz arasındaki farkın açılmasına ve sonuç olarak finansmana erişimin zorlaşmaya başladığına dikkat çekti. Merkez Bankası'nın 20 Ağustos Kararları sonrasında TÜRKONFED'in 300 dernek ve 30 federasyon başkanının katılımıyla gerçekleştirilen ekonomik görünüm anketinin

bu durumu doğruladığını belirten Sönmez, 2022'nin ikinci altı ayında finansmana erişimin zorlaştığını, krediye erişimde sorun yaşayanların ise %90 olduğunu vurguladı.

Bugün içerisinde bulunduğumuz ortamda demokrasi, çevre, dijitalleşme, kalkınma ve cinsiyet eşitliği başlıklarında bulunan yapısal sorunlara aciliyetle somut ve etkili çözüm önerileri geliştirilmesi gerektiğini belirten Süleyman Sönmez, "Dünyaya, ülkeye, kendi çevresine faydalı; gücünü ezberinden değil, bilimi, teknolojiyi, inovasyonu, felsefeyi içselleştirmesinden alan; yaratıcı, üretici, "yapan" bir gençlik yetiştirmeliyiz. "Fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür" nesiller yetiştirme anlayışının geçerliliği, bugün her zamankinden daha fazla. Büyük yatırımlar yaparak dünya standartlarında yetiştirdiğimiz nesilleri beyin göçüyle daha fazla kaybedemeyiz... Bugün içinde bulunduğumuz tablonun aksine, gelir dağılımında eşitliğin sağlandığı, sürdürülebilir, nitelikli büyümenin tesis edildiği, nitelikli istihdamın yaratıldığı, ihracatta birim başına yaratılan değer arttığı, toplumsal refah artışının gerçekleştiği, kalkınmış bir ülke hayaline böyle ulaşabiliriz" diyerek "Orta Gelir, Orta Demokrasi" ve "Orta Eğitim" tuzaklarından bir an önce kurtulmamız gerektiğinin altını çizdi.

TÜRKONFED Yönetim Kurulu Başkanı Süleyman Sönmez'in konuşmasından satırbaşıları şu şekildedir:

- "KOBİ'lerimizin girişimcilik dünyasının birer parçası olmasında, yüksek katma değerli ürünler ortaya koyarak, dijitalleşme ve yeşil dönüşüm çağına uyum yeteneğinin gelişmesinde en önemli konu ise finansmana erişimlerinin sağlanmasıdır. Bu, bir yanda mevcut KOBİ'lerimizin gelişip serpilmesine imkân verirken, diğer yanda yeni şirketlerin açılmasını, yeni fikirlerin hayata geçmesini de teşvik edecektir. İstihdamdan söz açmak gerekirse örneğin, bugün OECD ülkeleri içinde, istihdamın ortalama %20'sini son 5 sene içinde açılmış, "genç" tabir edilen

şirketler oluşturuyor. Bu oran size düşük gibi görünmüş olabilir ancak dikkat ediniz; yeni istihdam olanaklarının neredeyse yarısı da yine bu şirketler tarafından yaratılıyor.”

- “Türkiye’nin Ar-Ge harcamalarının %17’si KOBİ’ler tarafından yapılıyor. Ancak bu KOBİ’lerimizin sadece %4’ü yüksek teknoloji üretim gerçekleştiriyor. Ülkemizin son dönem yüksek teknoloji ihracat rakamı ise yaklaşık %3’ler düzeyinde. Ar-Ge ve yüksek teknolojiyi, KOBİ’lerin hayatının asli parçası haline getirecek inovatif bakış açısının ve dijital strateji geliştirme kabiliyetinin oluşmasının önünde ise bazı engeller bulunuyor. Ve tahmin edebileceğiniz gibi “finansman eksikliği” yine olağan şüphelilerin başında geliyor.”
- “Sorunların tespiti, çözümlerin oluşturulması aşamasında bize ışık tutuyor. Üstelik içinde bulunduğumuz çağ, bize krizler kadar büyük fırsatlar da getiriyor. İnanıyoruz ki, iklim krizinin zorunlu bir getirisi olarak yeşil dönüşüm, teknoloji devriminin bir sonucu olarak ise dijitalleşme, şu ana kadar sözünü ettiğim sorunları ele alırken bize yeni perspektifler ve imkanlar sunabilir. Bizler, “Yeşil Dönüşümü”ü, “Sanayi Devrimi” kadar önemsiyoruz. “Sanayi Devrimi”ni kaçırdık ama Yeşil Dönüşüm için elimiz çok güçlü” diyoruz... TÜRKONFED olarak, tüm dünya için büyük önem arz eden bu değişim döneminde, fırsatları değerlendirmenin ve potansiyelimizi kullanmanın yolunu, “Dijital-Yeşil ve Toplumsal Dönüşüm” eksenli olarak “3D” şeklinde tanımlıyoruz. Üçüncü dönüşüm vizyonumuzla; dijitalleşen, yeşil dönüşüm sayesinde su ve enerji başta olmak üzere kaynak verimliliği ile hem cari açığı azaltan hem de yeni ihracat pazarlarında rekabet gücünü artıran, gelişmiş bir ekonomi için gelişmiş bir demokrasiyi içselleştiren, eğitimden kadına, gençlikten girişimciliğe toplumun tüm katmanlarını dönüşümün odağına alan

Hayalimizdeki Türkiye için çalışıyoruz.”

- “İlerleme, gelişme, iyileşme; uzlaşma ve barış ortamında olur. Ayrıştırma ve kutuplaştırma değil, barış ve uzlaşma dilinin hâkim olduğu siyasal ve toplumsal zemini yaratmak hepimizin görevi. Yeniden vurgulamak isterim: Gelişmiş bir demokrasi ve hukuk sistemi; adil, şeffaf, hesap verebilir ve liyakat esaslı bir devlet yönetimi, Türkiye’yi bir refah toplumu haline getirecek reçetenin olmazsa olmaz parçalarıdır. Rekabette sürdürülebilirliğin, güven ve istikrarın garantisi de hukukun üstünlüğünün sağlanmasından geçer.”

ÖZEL KONUK KONUŞMACISI

“Türkiye ve Avrupa’da İkiz Dönüşüm”

Şule Kılıç

Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası Türkiye Başkan Vekili

COVID-19 pandemisinin iklim ve dijitalleşme dönüşümleri adımlarında birbirlerini desteklediğini belirten Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası Türkiye Başkan Vekili Şule Kılıç, “dijitalleşmenin getirdiği ivme ve hızın, yeşil dönüşümün de gerçekleştirilmesine destek olmasını sağlamak istiyoruz” diye belirtti. Dijital ve yeşil dönüşümün yanı sıra toplumun da değişmesi ve dönüşmesi gerektiğini belirten Kılıç, endüstri 5.0’ı konuşurken toplum 5.0’ı da konuşmamız gerektiğinin altını çizdi. EBRD olarak da içerisinde “yeşil kavramı” olmayan projelere destek olunmadığını vurgulayan Şule Kılıç, projelerde %70 yeşil harcama olması gerektiğine ve öncelikli alanlar hariç kamuyla iş birliği yapılmadığına, özel sektör projelerinin desteklenmesine dikkat çekti. EBRD’nin Yeşil Mutabakat doğrultusunda yaklaşım ve faaliyetlerini Kılıç, aşağıdaki gibi ifade etti:

- “2020 sonunda açıkladığımız 5 senelik GET (Green Economy Transition) strateji planımız ile de düşük karbona ve dirençli ekonomilere geçişi hızlandırmayı hedefliyoruz, gerek faaliyet gösterdiğimiz ülkelerin gerekse de enerji yoğun sektörlerin mümkün mertebe en kısa sürede karbon nötr olmasına yönelik hedeflerimize odaklanmış bulunuyoruz.”
- “Konutlarda Enerji Verimliliği Finansmanı (TuREEF), Orta Ölçekli Sürdürülebilir Enerji Finansmanı (MidSEFF) ve Türkiye Sürdürülebilir Enerji Finansmanı (TurSEFF) gibi programları içeren yeşil finansman çözümlerimiz aracılığıyla yerel finans kuruluşlarıyla çalışmaya devam ediyoruz. Ülke genelinde birçok düzeyde yeşil finansman ihtiyacına yönelik bu programlar kapsamında 10’dan fazla yerel banka ve leasing şirketi ile çalıştık ve ortak finans kurumlarımızı yeşil finansman politikaları ile destekledik. Bu programlarımız 2022 yılı itibarıyla GEFF (Yeşil Ekonomi Finansman Programı) adıyla tek bir çatı altında desteklenecektir.”
- “Kalkınma bankası olarak finansmanımızı teknik yardım ve politika diyalogu faaliyetleriyle harmanlıyoruz. Dolayısıyla finans mekanizmalarının ötesinde, uzun vadeli düşük karbon stratejilerinin geliştirilmesi ve finansal sistemlerin yeşillendirilmesi için merkezi yönetimler, yerel yönetimler ve şirketlerle birlikte çalışmak ana hedeflerimiz arasında yer alıyor. Bu kapsamda ilgili Bakanlıklar ve destekleyen diğer kamu kurumları ile yakın ilişki içerisindeyiz.”
- “Türkiye’de faaliyete başladığımız 2009 yılından itibaren ‘KOBİ Finansmanı ve Kalkınma Grubu’ aracılığı ile KOBİ segmentine yönelik büyüme odaklı finansman, kurumsal kapasite geliştirme, bilgi transferi, eğitim, mentörlük ve iş birliği ağı oluşturma gibi çeşitli fırsatlar sunmaktayız. Bunları sektörü şekillendirecek kapsamlı girişimler ve firma bazında finansman ve danışmanlık hizmetleri ile hayata geçiriyoruz. Sektörel çalışmalarımız arasında son dönemde özellikle Yeşil Mutabakatın ülkemiz KOBİ’leri üzerindeki etkilerini de göz önünde bulundurarak ikiz dönüşümü de hızlandıracak girişimlere imza attık. Bunlardan ilki, Gaziantep Ticaret Odası ile hayata geçirdiğimiz “Yeşil Teknoloji Merkezinin Kurulumu” projesidir. Proje kapsamında bölgedeki KOBİ’lerin sürdürülebilirlik performanslarının çevrim içi bir araç ile ölçülmesi ve konuyla ilgili farkındalık yaratılması temel hedefler arasındadır. Ayrıca proje kapsamında elde edilen bulgular ile firma bazında teknolojik yatırım olanakları tanımlanarak firmaların sürdürülebilirlik yol haritaları hazırlanacaktır.
- “Ayrıca, bugün tartıştığımız ikiz dönüşümün vazgeçilmez parçası olan dijitalleşme kapsamında, EBRD olarak KOBİ’lerin dijital olgunluk seviyelerini ölçümlememizi sağlayacak çevrim içi bir barometre geliştirdik. Dijital barometre ile KOBİ’lerin dijital olgunluk seviyelerini belirleyerek, iyileştirme alanlarına yönelik öneri ve yol haritaları hazırlanacaktır.”

taları ile KOBİ'leri daha donanımlı hale getiriyoruz. Nihai amacımız ise KOBİ'lerin finansal erişimini kolaylaştıracak partner bankalarımız ile ihtiyaca yönelik finansal araçlar tasarlayabilmektir.”

Dijital ve Yeşil Dönüşen Sektörler

Digital and Green Transitioning Sectors

Panel I- Yeşil Dönüşüm Işığında Sektörlerin ve İş Dünyasının Geleceği

(Panel I- Future of the Sectors and the Businessworld in the Light of Green Transition)

Hande Berktaş
Ekonomi ve Teknoloji
Programcısı
Sunucu

Hakan Güldağ
Dünya Gazetesi
Gazeteci
Moderatör

Dr. Kubilay Kavak
Escarus Genel
Müdürü

Onur Ünlü
ESCON Enerji A.Ş.
CEO'su

**Av. Gamze
Çiğdemtekin**
Çiğdemtekin-Arancı
Hukuk Bürosu Kurucu
Partneri

Pelin Rodoplu
UNDP Kapsayıcı ve
Sürdürülebilir Büyüme
Portföy Yöneticisi

“Şirketleri Geleceğe Hazırlamak: ÇSY Sorunları için Somut Adımlar”

Dr. Kubilay Kavak
Escarus Genel Müdürü

Gelen yenilik dalgasını karşılarken gerçekçi olmayan tahahütlerle durumun abartılmasının endişe verici olduğuna dikkat çeken Escarus Genel Müdürü Dr. Kubilay Kavak, “yeşil izleme” kavramı ile tüketiciler ve fonların da şirketlerin faaliyetlerini yakından izleme fırsatı edindiğini belirtti. ÇSY alanında KOBİ’lerde belli açılardan bilinç seviyesi geliştiğini fakat bazı firmaların Anadolu’daki KOBİ’lere yetkinliği bulunmadan Yeşil Mutabakat ile uyumlu hizmetler vermeye çalıştığını belirten Dr. Kavak, bu noktada da başlıca devlet aktörleri ve regülasyonlar olmadığı için piyasada bozucu unsurların ortaya çıktığının altını çizdi.

Konuşmasında büyük şirketler için analitik çalışmalara dayanan, önümüzdeki dönemi kapsayacak projeksiyonları ve simülasyonları temel alan hesaplamaların yapılması gerektiğini vurgulayan Dr. Kubilay Kavak, KOBİ’lere de bıkmadan dönüşümün ara adımlarını aktarmak gerektiğini belirtti. KOBİ’lerin daha dönüşümün başında olduğunu ve dönüşümün kalıcı olabilmesi için tüm alanlara nüfus etmesi gerektiğini de ekledi.

Bulduğumuz mevcut dönemde kaynakların verimli kullanımına da dikkat çeken Dr. Kavak, finansmana erişimin giderek daha da zorlaştığı bir ülkede kaynakları optimal kullanmanın bir seçenek değil, bir zorunluluk olduğunu vurguladı. Hem KOBİ’ler hem de büyük firmaların finansmana erişmekte zorlandığını belirten Dr. Kubilay Kavak, küçük işletmelerin mevcut durumda hayatta kalma savaşlarını devam ettirdiğini, büyük firmaların ise dönüşüm sürecinde büyük yatırımlar yapmaları gerektiğinin altını çizdi.

Konuşmasında dönüşümün kaçınılmaz olduğuna değinen Dr. Kavak, enerji yoğun sektörlerin (demir-çelik, seramik ve çimento sanayi) Türkiye’nin olmazsa olmaz sektörlerinden olduğunu ve üretim yapmaya devam edeceklerini belirtti. Bu durumda da bu sektörlerin dönüşmek zorunda olduğu-

nu aksi takdirde regülasyonlar karşısında zor durumlar ile karşılaşacaklarını belirtti. Dönüşümün iki şekilde mümkün olabileceğini vurgulayan Dr. Kavak, değişimin büyük bir yıkımın ardından gelebileceğini veya gönüllü biçimde planlanarak yaşanabileceğinin altını çizdi. Optimal olan yolun planlı ilerlemek olduğunu işaret etti ve bunun için finansmana erişime ihtiyaç olduğunu, bu kapsamda da finansmana erişimi bilen ve yeşil dönüşümü anlamış yöneticilere ihtiyaç olduğuna dikkat çekti. Büyük sektörlerde ilk CFO daha sonra ise Satın Alma Direktörleri’nin bir eğitim sürecinden geçmesi gerektiğini belirten Escarus Genel Müdürü Dr. Kubilay Kavak, finans sektörünün de baştan eğitime tabii tutulması gerektiğini vurguladı.

“Enerji Sektöründe Yeşil Dönüşüm Süreçleri”

Onur Ünlü
ESCON Enerji A.Ş. CEO’su

Konuşmasında yeşil dönüşümün fırsatlara vesile olduğunun altını çizen ESCON Enerji A.Ş. CEO’su Onur Ünlü, bu fırsatlardan birinin süreç içerisinde emisyonu azaltmak için enerji tüketiminin azaltılmasından kaynaklandığını belirtti. Bu süreç sonucunda enerji tüketiminin azalarak maliyeti de azaltacağına dikkat çeken Ünlü, maliyet azaltmanın karlılığı artırmak olduğunu işaret etti. Yeşil dönüşümle birlikte gelen bir diğer fırsatın KOBİ’lerin bu dönüşüme hızlı uyum sağlaması sonucu uluslararası tedarik zincirinde pazar paylarının artması demek olduğunu ekledi. Üçüncü fırsatın ise, yeşil etiketli ürün sayısı arttıkça şirketlerin pazar paylarını artırmasından kaynaklanacağını belirten Onur Ünlü, Türkiye’nin bu fırsatlar çerçevesinde tek milli meselesinin “enerjiyi etkin kullanmak” olduğunu vurguladı.

Konuşmasında Türkiye’de yeniden aktif hale getirilen kömür santrallerine de değinen Ünlü, şirketlerin bu uygulamayı örnek alıp fabrikalarında kömür santrallerini devreye almalarının bugünkü konjonktürde uygunsuz olacağına dikkat çekti. Devreye alınan kömür santrallerinin ülkemizdeki doğalgaz santralleriyle aynı emisyonu sağladığını vurgulayan Ünlü, bunu sağlayacak teknolojinin şirketlerde mevcut olması durumunda ancak santralleri devreye almanın mantıklı olacağını belirtti.

İçerisinde bulunduğumuz gündemde satır aralarını okuduğunu söyleyen ESCON Enerji A.Ş. CEO’su Onur Ünlü, birkaç noktaya dikkat çekmek istediğini belirtti. İlk olarak Avrupa’nın yeşil dönüşüm sürecinde hızlandığını ve Türkiye’nin daha erken bu dönüşüme başlamadığı için pişmanlık duyduğunu vurguladı. İkinci olarak doğalgaz fiyatlarının dengelenme sürecinin daha devam edeceğinin ve enerji bağımsızlığı için Türkiye’nin Avrupa’yı örnek alması gerektiğinin altını çizdi. Son olarak dönüşümle birlikte gelecek yönetmelikler ve mevzuatlar tsunamisi

olacağını belirten Ünlü, bu yönetmelik ve mevzuatlara hazırlıklı olunması gerektiğinden bahsetti. Fırsata odaklanmak gerektiğine dikkat çeken Onur Ünlü, odaklanıldığı zaman işin uzmanları ve STK’lardan destek alarak yeşil dönüşüm sürecinin yönlendirilebileceğini vurguladı.

“AB Yeşil Mutabakatı'nın Işığında İş Dünyası için Yeni Fırsatlar”

Av. Gamze Çiğdemtekin

Çiğdemtekin-Arancı Hukuk Bürosu Kurucu Partneri

Konuşmasına Türkiye'nin Avrupa Birliği'nin büyük bir ticari paydaşı olduğuna dikkat çekerek başlayan Çiğdemtekin-Arancı Hukuk Bürosu Kurucu Partneri Av. Gamze Çiğdemtekin, ülkemizi direkt ilgilendiren konuların regülasyon ve kurallar olduğunu vurguladı. Almanya'da çıkan tedarik zinciri kanununa değinen Av. Çiğdemtekin, Avrupa Birliği ve Alman şirketlerinin, Avrupa Birliği bölgesinde veya dünyada çalışılan tedarikçilerini, ÇSY kriterlerine uygun davrandığını denetlemekle yükümlü olduğunu aksi takdirde onların ciro bazlı cezalar ve ihalelerden men uygulamalarıyla karşılaşacaklarını belirtti. Bu durumda büyük şirketlerin tedarikçilerinin ticari baskı altında kaldıklarını ve şirketlerin tedarikçilerini denetleyip taahhüt isteyeceklerini de ekledi.

Almanya'daki tedarik zinciri kanununun 2023'te, Avrupa Birliği'nde ise bu kanunun 1-2 sene içerisinde yürürlüğe gireceğine dikkat çeken Av. Gamze Çiğdemtekin, KOBİ'ler bu değişime ne kadar hızlı ayak uydurursa coğrafyadaki diğer şirketlere göre ticaret hacimlerinin de o kadar çabuk artacağını işaret etti. Pandemi Türkiye'nin lojistik anlamda Avrupa'ya hızlı uyum sağlayabildiğini gözlemlediğini belirten Av. Çiğdemtekin, regülasyon ve kurallara yine hızlı uyum sağlamanın ülkemize rekabetçi güç kazandıracağını vurguladı.

KOBİ'lerin değişim süreci kapsamında atabileceği adımlar için bilgilendirmelerin yapılması gerektiğine dikkat çeken Av. Çiğdemtekin, STK'lara burada önemli bir rol düştüğünü belirtti. Bilgilendirme çalışmaları kapsamında birinci elden KOBİ'leri etkileyecek değişikliklere, çevresel, insan hakları ve yönetsimsel konular hakkında uzman görüşlerinin yaygınlaştırılmasına yer verilebileceğini ekledi. Gelmekte olan tedarik zinciri kurallarıyla ilgili KOBİ'lerin durum tespiti yapması gerektiğinin altını çizen Av. Gamze Çiğdemtekin, durum tespiti sonrasında da bir planlama çerçevesinde finansman kaynaklarının düzenlenerek dönüşümün adım adım gerçekleştirilme-

si gerektiğini belirtti. Bu düzenlemelerin Avrupa Birliği'nden sonra ülkemize geldiğinde uygulanmaya çalışılmasını bir gecikme durumu olarak nitelendiren Av. Çiğdemtekin, düzenlemelerin Avrupa Birliği'nden çıktıktan sonra ticari olarak bizi etkilemeye başlayacağını altını çizdi.

“KOBİ’lerin Dönüşümünde İyi Örnek Uygulamaları: Model Fabrika”

Pelin Rodoplu

UNDP Kapsayıcı ve Sürdürülebilir Büyüme Portföy Yöneticisi

UNDP’nin hem globalde hem de yerelde kalkınma çalışmaları olduğunu belirterek konuşmasına başlayan UNDP Kapsayıcı ve Sürdürülebilir Büyüme Portföy Yöneticisi Pelin Rodoplu, UNDP’nin global vizyonunu Türkiye’deki uygulamalara entegre etmek için faaliyetlerini sürdürdüğünü belirtti. Hedefin tekrarlanabilir ve ölçeklenebilir başarı hikayeleri yaratmak olduğunu vurgulayan Rodoplu, enerji verimliliği kapsamında UNDP’nin global fonları ve mekanizmaları harekete geçirebilmek adına, çevre portföyü aracılığıyla bu görevi sürdürdüğünü ve sanayide, binalarda enerji verimliliğini hedeflediğinin altını çizdi. Sanayide enerji verimliliği uygulamaları kapsamında Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü ile yapılan iş birliğine dikkat çeken Rodoplu, ciddi enerji tüketen büyük firmalarda dönüşüme ön ayak olunurken bir yandan da aracı firmaların kapasitelerini geliştirerek düzenlemelerin daha erişilebilir olması için çalışıldığını belirtti. İş birliği kapsamında binalarda enerji verimliliği için örnek okullar inşa edildiğini de ekledi.

UNDP’nin farklı ortaklıklar kurarak, kamunun politika ölçeğini etkilemeye çalıştığını bir yandan da sahada pratik uygulamaları hayata geçirdiğinin altını çizen Pelin Rodoplu, kalkınma programının sadece yukarıdan bir kalkınma gündemi koymadığını aynı zamanda uygulamalarla dönüşüme hızlı bir şekilde destek olduğunu belirtti. Konuşmasında iyi örnek uygulamalar başlığı altında model fabrikalardan bahseden Rodoplu, model fabrikaları KOBİ’lerin kapasitesini geliştiren birer eğitim kurumu olarak tanımladı. Model fabrikalarda deneyimsel öğrenme üzerinden KOBİ yönetici ve üretim hattı çalışanlarına eğitim verildiğini belirten Rodoplu, önceliğin yalın dönüşümle verimlilik artırmak olduğunu, sonrasında ise dönüşüme göre farklı eğitim programlarıyla KOBİ’lere hizmet verildiğinin altını

çizdi. Verimliliği ve rekabet gücünü artırmak için model fabrikaların birbirleriyle iletişim halinde olması gerektiğine dikkat çeken Pelin Rodoplu, kamu, sanayi ve iş dünyasının daha çok ilgi göstermesi, kendi kaynaklarını ayırması ve iş birliklerinin daha iyi kurgulanması gerektiğini vurguladı.

Dijital ve Yeşil Dönüşen Sektörler

Digital and Green Transitioning Sectors

Panel II- Dijital Dünyada Rekabetçilik

(Panel II- Competitiveness in a Digital World)

Şeref Oğuz
Dünya Gazetesi Yayın
Kurulu Başkanı
Moderatör

Sezai Hazır
Habitat Derneği
Kurucusu ve Başkanı

Zehra Öney
Teknolojide Kadın
Derneği Başkanı

Ozan Acar
Trendyol İcra Kurulu
Üyesi

**Doç. Dr. Çiğdem
Nas**
İktisadi Kalkınma Vakfı
Genel Sekreteri

“Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları için Dijitalleşme”

Sezai Hazır

Habitat Derneği Kurucusu ve Başkanı

“Sürdürülebilir kalkınma” teriminin üç ayakta oluştuğuna dikkat çekerek konuşmasına başlayan Habitat Derneği Kurucusu ve Başkanı Sezai Hazır, bu ayakların ekonomik kalkınma, sosyal kalkınma ve çevresel kalkınmadan ibaret olduğunu belirtti. Çevresel, sosyal ve ekonomik sürdürülebilirlik alanlarında bir farkındalık seviyesine gelirse de bu başlıkların birbirleriyle iletişim halinde olmadığını ekledi. Rekabeti iki maddeye indirgeyen Hazır, bunların nitelikli insan gücü ve internet altyapısı olduğunu belirtti.

Nitelikli insan gücünün bireylerin ne kadar iyi eğitim aldıklarıyla ilgili olduğunun altını çizen Sezai Hazır, internetin çok gelişmediği ülkelerde; sosyal, ekonomik ve çevresel boyutlarda bilgiye erişimlerin sınırlandırılmış olduğunu vurguladı. Dünyada kaynakların sınırlı olduğuna dikkat çeken Hazır, bulunduğumuz dönemde dijitalleşme ve kalkınmada tartışılan konuların kaynaklar bazında regülasyon, mevzuat ve yatırımlar olduğunu belirtti. Dönüşüm sürecinin kapasite geliştirmekle başladığını vurgulayan Sezai Hazır, ülkemizin hala ekosistemler içerisinde hareket ettiğini ve ekosistemleri güçlendirme kısmına henüz geçemediğimizi belirtti.

Sivil toplumda bugün en önemli gündemin finansmana erişim ve kaynakların etkin ve doğru kullanımı olduğunu belirten Hazır, bu gündemler çerçevesinde ortak ve doğru hareket etmenin önemli olduğunu işaret etti. Habitat Derneği olarak kendilerini aksiyon alma noktasında konumlandıklarını belirten Sezai Hazır, girişimcilik ekosistemini geliştirmenin ve küresel bilgi birikiminin Türkiye’ye aktarılmasının önemli olduğunu, bu nedenle sivil toplum ve girişimcilik ekosisteminin güçlerini birleştirmeye çalıştıklarını belirtti. Konuşmasında gelecek-

teki meslekler için dijital yetkinliğin önemine de değinen Hazır, dijital kasları gelişmemiş toplumların gelecekteki fırsatları değerlendiremeyeceklerinin altını çizdi.

“Dijitalleşmede İş Dünyasının Rolü”

Zehra Öney

Teknolojide Kadın Derneği Başkanı

Pandemiden sonra dijitalleşmenin bir trend değil, bir zorunluluk olduğunu belirten Teknolojide Kadın Derneği Başkanı Zehra Öney, Web 3.0'ın oluşmasıyla bazı şirketlerin dönüşüme uyum sağlayabilmek için hızlı hareket ettiğini, bazılarının ise geride kaldığını vurguladı. Konuşmasında veri bazlı ilerlemenin dijitalleşmedeki önemine değinen Öney, Teknolojide Kadın Derneği'nin kuruluşundan itibaren 3 odağı olduğunu ve bu odakların eğitim, sürdürülebilirlik ve araştırma ölçümlene olduğunu belirtti. Teknolojide Kadın Derneği olarak IPSOS ve Bahçeşehir Üniversitesi ile Türkiye'nin teknoloji ve insan endeksini ölçtüklerini vurgulayan Zehra Öney, KOBİ'lerin kurucu ve çalışanlardan oluştuğunu, bu noktada insan faktörünün ve insanın güçlenmesinin önemli olduğunu altını çizdi. Öney, KOBİ'ler yetkin istihdam için insana yatırım yapmazlarsa ve sürdürülebilirlik, yeşil ve dijital dönüşümde insan odaklı hareket etmezlerse insanların makine öğrenmesi ve yapay zekalara teslim olacağını belirtti. Araştırmaya göre Türkiye'nin endeks notununun 100 üzerinden 47 olduğunu ve ortalamasının altında yer aldığını ekledi.

Günümüz dünyasında hedef ve stratejinin şirketler için önemine dikkat çeken Öney, hedef ve stratejisi olmayan şirketlerin dijitalleşme konusunu sadece dijital servis almak ve kullanmak kapsamında değerlendirmesinin bir sorun teşkil ettiğini belirtti. Hedef ve stratejileri doğru belirlemek, ilgili uzmanlarla çalışmak ve içerideki insan kaynağını bu kapsamda eğitmenin değerli olduğunu ekledi. Veriyi sadece toplamak değil; doğru anlamlandırmanın, işlemenin ve harekete geçirebilmenin kıymetine değinen Öney, bugün dünyanın yönetimini yapan şirketlerin sanayi değil teknoloji şirketleri olduğunu, bu nedenle dönüşüm sürecinde KOBİ'lerdeki liderlerin ve çalışanların doğru teknolojik ürün, servis ve hedefleri belirlemesinin önemli bir süreç olduğunu altını çizdi.

Konuşmasında iş dünyasında kadının yerinden de bahseden Zehra Öney, büyük teknoloji firmalarına bakıldığında cinsiyet bariyerine takılanın hep kadın olduğunu, iş dünyasında kadının oransal bir dezavantajı olduğunu belirtti. TÜİK verilerine göre ülkemizde 2021 yılında 30,8 milyon kadın çalışan olduğunu ve teknoloji ve AR-GE alanında çalışan kadın sayısının ise toplam 63 bin kişi olduğunu ekledi. Kadınlardaki motivasyon düşüklüğüne dikkat çeken Öney, rol model olmaması ve teknolojiyle kadınsındaki ilişkinin zayıf olmasının bu motivasyon düşüklüğünü destekler nitelikte olduğunu vurguladı. Teknolojide Kadın Derneği olarak girişimci kadının teknolojiyle ilişkisine önem verdiklerini belirten Zehra Öney, derneğin kadınları önceliklendirdiğini, Wtech Academy ile liderlik eğitimi, teknik eğitim, mentorluk, sertifikasyon ve istihdamı kapsayan bir süreç sunduklarına dikkat çekti.

“Yeni Dijital Ekonomide Nasıl Rekabet Edilir”

Ozan Acar
Trendyol İcra Kurulu Üyesi

Konuşmasına internetin farklı sektörleri dönüştürebilmesi için o sektörlerdeki kullanıcılara sunacak yenilikleri yapan girişimcilere ihtiyaç olduğuna dikkat çekerek başlayan Trendyol İcra Kurulu Üyesi Ozan Acar, internet ilk ortaya çıktığında perakendede kullanılmadığını, kullanıma sunanların ağırlıklı olarak pazaryerleri olduğunu belirtti. İnternetin amacının ticareti kolaylaştırmak olması gerektiğini vurgulayan Ozan Acar, internetin satıcıların daha çok müşteriye ulaşması, müşterilerin de daha fazla ürüne ve satıcıya ulaşması için bir araç olması gerektiğini belirtti.

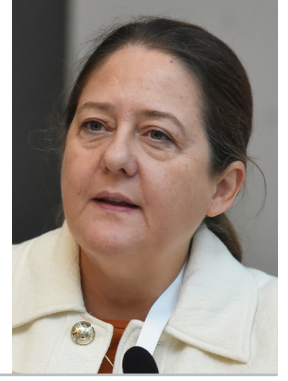
Küçük işletmelere üç öneride bulunan Acar, ilk olarak işletmelerin e-ticareti sahiplenmesi gerektiğine dikkat çekti. Toplam ticaret içerisinde e-ticaretin pazar payının sürekli arttığını vurgulayan Acar, e-ticareti işletme içerisinde sahiplenmek için işin uzmanlarıyla çalışılması gerektiğine dikkat çekti. Bir diğer öneride kısa vadeci olmamak gerektiğini belirten Ozan Acar, kulaktan kulağa iyi ve kötü satıcı davranışlarının yayıldığını, bu nedenle müşteri memnuniyetinin öncelikli olduğunu vurguladı. Son olarak markalaşmak üzerinden bir öneri sunan Acar, herkesin sattığı ürünleri satmak durumunda kalan satıcıların farkının kendi markaları olduğunu belirtti. Şu an gündemde pazaryerleriyle ilgili tartışılan konunun satıcıların devre dışı bırakılarak bu ürünleri pazaryerlerinin kendi markasıyla satması olduğunun altını çizen Acar, Avrupa Birliği'nin de rekabet otoritelerinin bu konuda ciddi önlemler aldığını belirtti.

Konuşmasında Türkiye'de pazaryerlerinin düzenlenmesine ilişkin duruma da değinen Trendyol İcra Kurulu Üyesi Ozan Acar, son düzenlemeyle Türkiye'deki hiçbir pazaryerinin devletin uygun gördüğü ciro hacminin üstüne çıkamayacağını vurguladı. Türkiye'deki bakış açısını “şirket büyürse kesinlikle haksız rekabet var” olarak özetleyen Acar, bu noktada kamunun tüketici refahını önceliklendir-

mesi ve haksız rekabetinin önüne geçmek için rekabeti denetlemeyi Rekabet Kurumuna bırakması gerektiğinin altını çizdi. Ciro bazlı sınırlandırma ve benzeri kararların tüketicinin ürünleri daha pahalıya almasına sebep olacağına ve satıcının işlem maliyetini artıracığına işaret eden Acar, bu kararın sektörde yıldızlaşmanın önünde bir engel teşkil ettiğini belirtti.

“İkiz Dönüşümün Işığında Türkiye-AB İlişkileri”

Doç. Dr. Çiğdem Nas
İktisadi Kalkınma Vakfı Genel Sekreteri

Avrupa Birliği'nin büyük bir dönüşüm içerisinde olduğuna dikkat çeken İktisadi Kalkınma Vakfı Genel Sekreteri Doç. Dr. Çiğdem Nas, Türkiye'nin de Avrupa Birliği Gümrük Birliği partneri olarak bir dönüşüm içerisinde olduğunu vurguladı. Avrupa Birliği'ndeki dönüşüm stratejisinin 2030'a kadar ana hatlarıyla ortaya koyulması ve ana hedefin de 2050 iklim nötralite stratejisi kapsamında gerçekleştirileceğini belirten Doç. Dr. Nas, tarım, sanayi, ticaret ve ulaşım politikası gibi farklı alanlarda büyük bir dönüşüm olduğunu belirtti. Avrupa Birliği'nin şu an bu dönüşümün sancılarını yaşadığını belirten Doç. Dr. Çiğdem Nas, fosil yakıt bağımlılığı gibi var olan bağımlılıkların değişmesi gerektiğinin ve döngüsel ekonomi ile üretim ve tüketim bakış açısının radikal bir değişime uğradığının altını çizdi.

18 Kasım 2022'de açıklanacak yeni döngüsel ekonomi eylem planına dikkat çeken Doç. Dr. Nas, eylem planı kapsamında kullanılan ürünlerin onararak ve yenilenecek kullanılmasının aşılana çalışıldığını belirtti. Döngüsel ekonominin yeni sektörleri üreterek yeşil enerji, yeniden işleme, geri dönüşüm vb. alanlarda yeni istihdam potansiyeli yaratacağını da ekledi. Dönüşümü yakalamak için Avrupa Birliği'nin geç kaldığını işaret eden Doç. Dr. Çiğdem Nas, Türkiye'nin de acele etmesi gerektiğini ve karşımıza çıkacak ilk engellerden birinin sınırda karbon düzenlemesi olacağını altını çizdi.

Konuşmasında Türkiye – Avrupa Birliği ilişkilerine de değinen Doç. Dr. Nas, Avrupa Birliği'nin Çin'e olan bağımlılığının azaltılmasının, stratejik özerklik gibi konularla Türkiye'nin ön plana çıktığını belirtti. Bu süreçte Türkiye'nin de değişen gündeme uyum sağlaması gerektiğinin altını çizen İktisadi Kalkınma Vakfı Genel Sekreteri Doç. Dr. Çiğdem Nas, ürün standartları ve döngüsel ekonominin yanı sıra hukukun üstünlüğü, demokrasi, insan hakları gibi konulara da önem verilmesi gerektiğini vurguladı. Mev-

cut durumda Türkiye'de, Avrupa Birliği Gümrük Birliği'yle uyumlu olmayan 36 tane engel olduğunu belirten Doç. Dr. Nas, müzakerelerin başlamasından önce bu sorunların çözülmesi gerektiğine dikkat çekti. Rusya'ya yönelik yaptırımların Türkiye üzerinden bertaraf edilmesinden Avrupa Birliği'nin şikayetçi olduğunu vurgulayan Doç. Dr. Çiğdem Nas, özellikle çift kullanımlı ürünler için bir tepki oluştuğunu belirtti. Şu anda Avrupa Birliği'yle ilişkilerin daha çok tematik bazda ilerlediğini belirten İktisadi Kalkınma Vakfı Genel Sekreteri Doç. Dr. Çiğdem Nas, Türkiye'nin dijital ve yeşil dönüşüm altyapısını Avrupa Birliği ile yakınsaması için IPA, Horizon gibi projelere odaklanabileceğini vurguladı.

Blank lined paper for notes, featuring horizontal lines across the page.

SEKTÖREL DERNEKLER FEDERASYONU
FEDERATION OF INDUSTRIAL ASSOCIATIONS

Adres: Refik Saydam Cad. Akarca Sok. No.41 Tepebaşı Beyoğlu/İstanbul

Telefon: +90 212 251 73 00

E-posta: info@sedefed.org

sedefed.org

TURKONFED

CEYHOLDING

FRIEDRICH NAUMANN
FOUNDATION For Freedom
Türkiye

